

Mossengemeenschappen van Nederland

K. van Dort, H. Siebel

Als resultaat van het project 'Plantengemeenschappen van Nederland' zal een vijftal boeken verschijnen waarin de Nederlandse plantengemeenschappen worden beschreven ('De vegetatie van Nederland', Schaminée et al 1995 e.v.). Waar mogelijk is binnen dit project, resulterend onder het Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, aandacht besteed aan blad- en levermossen. In tegenstelling tot het plantensociologisch overzicht van Westhoff en Den Held uit 1969 is in het nieuwe overzicht geen apart hoofdstuk gewijd aan epifytengemeenschappen. Ook een opsomming en een beschrijving van de overige lichenen- en mossengemeenschappen ontbreekt.

Als aanvulling op 'De vegetatie van Nederland' willen wij komen tot een overzicht, op 'associatie'-niveau, van Nederlandse gemeenschappen van blad- en levermossen. De werkzaamheden zullen in drie stappen worden uitgevoerd.

In de eerste stap zal een voorlopig overzicht worden opgesteld van voor Nederland beschreven mosbegroeiingen. Dit gebeurt op basis van synoptische tabellen van duizenden opnamen van mossengemeenschappen uit Nederland en andere West- en Midden-Europese landen. Uit dit overzicht zal duidelijk worden welke mosbegroeiingen in Nederland onvoldoende met opnamen gedocumenteerd zijn.

De tweede stap bestaat uit het verzamelen van mosvegetatieopnamen uit literatuur en het opspuren van ongepubliceerd materiaal. Zonodig worden in Nederland aanvullende opnamen gemaakt. Alle mosvegetatie-opnamen worden in het database-programma TURBOVEG ingevoerd en o.a. met het clusterprogramma TWINSPAN geclassificeerd.

De derde stap zal bestaan uit de publikatie van 'Mossengemeenschappen van Nederland' in boekvorm. Behalve een bryosociologisch overzicht wordt per associatie inzicht gegeven in de soortensamenstelling (begeleidende, ken- en differentiërende soorten), synoecologie en syndynamiek, het areaal, alsmede eventuele bedreiging(en).

Oproep

Wij verzoeken iedereen die nog ongepubliceerde bryosociologische opnames bezit deze aan ons ter beschikking te stellen ten behoeve van het project 'De Nederlandse mossengemeenschappen'.

Bryosociologische vegetatieopnamen versturen naar:

Klaas van Dort
Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek (IBN-DLO)
Postbus 23
6700 AA, Wageningen.
tel: 08370-77929 of 77905